

Regelink
Ecologie & Landschap

Ecologische quickscan

Kerkeinde 83 en Vijcie, Sleeuwijk

In het kader van de Flora- en faunawet

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	M.W. van den Hoorn
In opdracht van	Pouderoyen Compagnons
Naam opdrachtgever	X. Schuurmans
Rapportnummer	RA10059-02
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	27 april 2012
Aantal pagina's	31
Collegiale toets	M. van der Hout
Wijze van citeren	Hoorn, M.W. van den, 2012. Ecologische quickscan Kerkeinde 83 en Vijcie, Sleeuwijk. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapport RA10059-02, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

Papenweg 5
6261 NE Mheer
085-7737676
info@regelink.net
www.regelink.net

Lid Netwerk Groene Bureaus en Samenwerkingsverband Ecologie

Inhoudsopgave

1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Doel	7
1.3 Leeswijzer	7
2 Flora- en faunawet	9
2.1 Verbodsbepalingen	9
2.2 Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)	9
2.3 Gedragscodes	11
3 Werkwijze	13
4 Omschrijving onderzoeksgebieden	15
5 Resultaten	17
5.1 Vaatplanten	17
5.2 Zoogdieren	17
5.3 Vogels	18
5.4 Amfibieën en vissen	19
5.5 Reptielen	19
5.6 Libellen en dagvlinders	19
5.7 Overige ongewervelden	19
6 Ingreep	21
7 Toetsing aan de Flora- en faunawet	23
7.1 Zoogdieren	23
7.2 Vogels	24
7.3 Overige soortgroepen	24
8 Conclusies en aanbevelingen	25
8.1 Vleermuizen	25
8.2 Vogels	25
8.3 Samenvatting	26
9 Literatuur	27
9.1 Geraadpleegde literatuur	27
9.2 Geraadpleegde websites	27
Bijlage 1 Foto-impresie plangebied	29
Bijlage 2 Jaarrond beschermde vogels	31

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens om in plangebied Kerkeinde 83 te Sleeuwijk twee schuren af te breken en op een perceel aan de Vijcie te Sleeuwijk nieuwbouw te plegen.

Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht vóór de ingreep onderzoek te doen naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna. Om dergelijk soortgericht veldonderzoek goed te kunnen plannen en uitvoeren is het noodzakelijk te weten welke flora en fauna (potentieel) voorkomen in het plangebied.

1.2 Doel

Door middel van deze quickscan worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke, middels de Flora- en faunawet beschermde flora en fauna komen (potentieel) voor in het plangebied?
- Welke negatieve effecten kan de (potentieel) aanwezige flora en fauna ondervinden van de ingreep?
- Houdt, gelet op de mogelijke negatieve effecten, het uitvoeren van de ingreep een overtreding van de Flora- en faunawet in?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het toetsingskader, de Flora- en faunawet, toegelicht. In hoofdstuk 3 worden werkwijze en inspanning beschreven, terwijl in hoofdstuk 4 een beschrijving van het plangebied volgt. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van de flora- en faunainventarisatie gepresenteerd. De ingreep wordt in hoofdstuk 6 omschreven. Vervolgens zijn de mogelijke effecten van de ingreep gerelateerd aan de (potentiële) flora en fauna en getoetst aan de Flora- en faunawet (hoofdstuk 7). In hoofdstuk 8 zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen. Tevens is een korte literatuurlijst opgenomen (hoofdstuk 9).

2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en bundelt de bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dieren en plantensoorten. De Flora- en faunawet beschermt in beginsel soorten.

Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.

2.1 Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepaling welke relevant zijn voor de onderhavige toetsing:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, hopen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

2.2 Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)

Op 23 februari 2005 is de “AmvB art. 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Er dient een ontheffing te worden aangevraagd wanneer de werkzaamheden niet onder een van deze categorieën vallen en er een (te verwachten) negatief effect op de soorten uit Tabel 1 is. Deze aanvraag wordt door bevoegd gezag onderworpen aan een lichte toets. Daarbij wordt getoetst of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient.

Tabel 2

De soorten zoals opgenomen in Tabel 2 zijn strenger beschermd. Hierbij geldt een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Vallen de werkzaamheden niet onder de bij Tabel 1 genoemde categorieën of wordt niet gewerkt volgens een gedragscode, dan moet een ontheffing aangevraagd worden. Deze aanvraag wordt, net als voor de soorten van Tabel 1 geldt, onderworpen aan een lichte toets.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Alleen bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichting. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is;
- de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een van de volgende door de Habitatrichtlijn erkende belangen:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- bescherming van flora en fauna;
- openbare veiligheid.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV (nu EL&I) een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. De Flora- en faunawet kent hierbij geen

standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat bovendien om individuele broedgevallen.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest. Deze eenmalig te gebruiken nesten vallen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet in de periode dat deze daadwerkelijk gebruikt worden.

Van een beperkt aantal vogels is de nestlocatie het gehele jaar beschermd door de Flora- en faunawet (bijlage 2). Het betreft dan vogels die:

- het gehele jaar door gebruik maken van hun nestlocatie als vaste rust- en/of verblijfplaatsen;
- erg honkvast en al dan niet koloniebroeders zijn. Deze soorten keren ieder jaar naar dezelfde locaties terug. De voorwaarden waaraan de nestlocaties moeten voldoen zijn erg specifiek en vaak slechts in beperkte mate in het landschap beschikbaar;
- jaar in jaar uit van hetzelfde nest gebruik maken en zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Indien een jaarrond beschermd nest is aangetroffen moet altijd een omgevingscheck uitgevoerd worden. Een deskundige dient dan te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

2.3 Gedragscodes

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten op Tabel 2 en Tabel 3 geven. Hiervoor dient gewerkt te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Bij onderhavige activiteit is de gedragscode van Bouwend Nederland (ARCADIS, 2006) het meest toepasselijk.

Voor meer informatie over de toepassing van de Flora- en faunawet in relatie tot gedragscodes: zie Ministerie van EL&I (2010).

3 Werkwijze

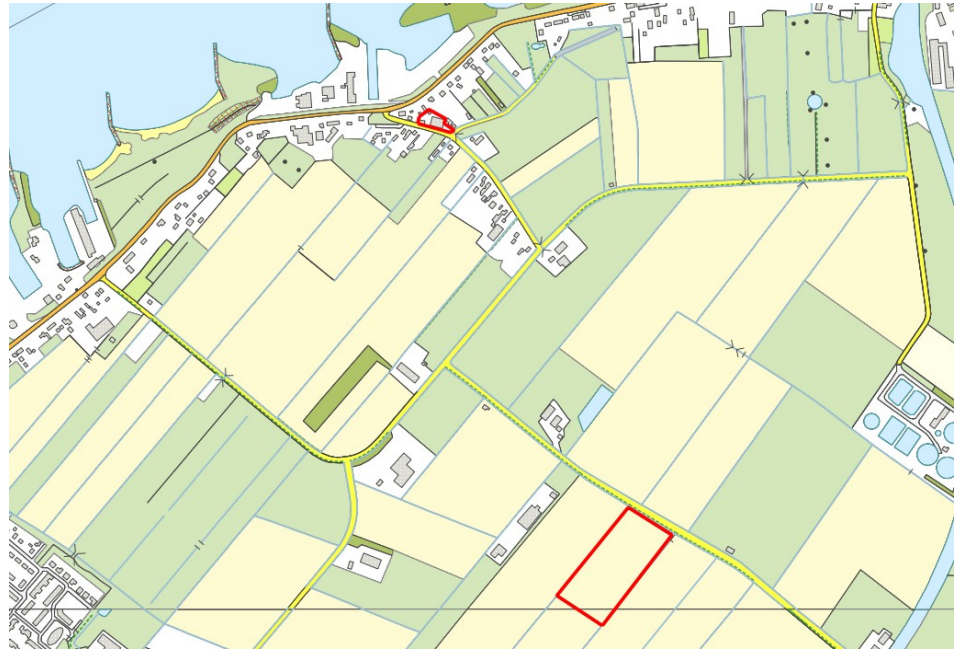
De volgende methoden zijn bij het onderzoek gebruikt:

1. Op 30 augustus 2011 werden de plangebieden Kerkeinde 83 en Vijcie te Sleeuwijk door M.W. van den Hoorn bezocht. Daarbij zijn de in de plangebieden aanwezige ruimtelijke structuren en ecotopen geïnventariseerd. Tijdens het veldbezoek zijn de volgende instrumenten gebruikt:
 - verrekijker;
 - zaklamp;
 - fotocamera.
2. Door middel van literatuuronderzoek is gekeken welke beschermde flora en fauna in de ruime omgeving van het plangebied recentelijk zijn waargenomen. Daarbij is gebruik gemaakt van de meest recente verspreidingsatlassen van flora- en faunagroepen (al dan niet *online*) en voor zoogdieren ook van de literatuurlijst op www.zoogdiervereniging.nl. Voorts is gezocht naar onderzoeksrapporten via Google.
3. Aan de hand van het veldbezoek en de geraadpleegde literatuur is op basis van *expert judgement* een inschatting gemaakt van de beschermde flora en fauna met bijbehorende functies die in het plangebied zouden kunnen voorkomen.
4. In samenspraak met de opdrachtgever is de ingreep in kaart gebracht en omschreven.
5. Op basis van de beschreven ingreep is een inschatting gemaakt of een negatief effect op de (potentieel) aanwezige soorten en functies redelijkerwijs te verwachten is.
6. Uiteindelijk zijn de mogelijke negatieve effecten getoetst aan de Flora- en faunawet.

4 Omschrijving onderzoeksgebieden

De plangebieden zijn gelegen aan de Kerkeinde 83 en de Vijcie te Sleeuwijk (gemeente Werkendam, provincie Noord-Brabant). In Figuur 1 is de begrenzing van de plangebieden weergegeven.

Figuur 1. Ligging van de plangebieden, met de begrenzing in rood aangegeven. © Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2012.

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig (zie ook Bijlage 1):

Kerkeinde 83

- een half open schuur, met een dak van golfplaten, houten wanden en muren zonder spouw;
- een dubbellaags stenen schuur met een scheur in de muur en een rieten dak bedekt met dakpannen. Tussen de twee stenen lagen van de schuur zit 1-2 cm ruimte;

Vijcie

- braakliggend akkerland;
- droge sloten.

5 Resultaten

Op basis van de aanwezige ecotopen is een inschatting gemaakt van de beschermde flora en fauna die mogelijk in het plangebied voorkomen. Omdat onderhavige activiteit in de categorie ruimtelijke ordening valt, wordt in dit hoofdstuk van soorten uit Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet een beoordeling gemaakt. Voor soorten uit Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt een algehele vrijstelling, waarbij wel rekening gehouden dient te worden met de zorgplicht.

5.1 Vaatplanten

Gezien de voedselrijke omstandigheden in beide plangebieden en de niet begroeide muren van schuren en de woning worden geen beschermde vaatplanten verwacht. Ook zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde vaatplanten aangetroffen.

5.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Beide plangebieden zijn geschikt als foerageergebied voor een aantal soorten vleermuizen. Gezien de geringe oppervlakte van de gebieden is de kans klein dat het essentiële foerageergebieden betreft. Het gebruik als akkerbouwland maakt plangebied Vijcie overigens maar matig geschikt als foerageergebied. De nabij gelegen boomgaard biedt bijvoorbeeld veel geschiktere foerageermogelijkheden.

Lijnvormige elementen zijn in beide plangebieden niet aanwezig, waarmee vliegroutes van vleermuizen kunnen worden uitgesloten. De dichte schuur aan het Kerkeinde heeft een scheur in de muur en een kleine ruimte tussen de buiten- en binnenmuur. Hierdoor is de kans aanwezig dat mogelijk enkele individuele vleermuizen in de ruimte tussen beide muren verblijven.

In Tabel 1 is weergegeven welke combinatie van soorten en functies mogelijk voorkomt.

Tabel 1. De potentieel voorkomende soorten vleermuizen en functies.

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foerageergebied
Gewone dwergvleermuis	X		X			X
Ruige dwergvleermuis	X		X			X
Laatvlieger	X					X

Muizen

De verspreiding van grote bosmuis (*Apodemus flavicollis*), veldspitsmuis (*Crocidura leucodon*) en eikelmuis (*Eliomys quercinus*) ligt buiten het plangebied (respectievelijk in Zuid-Limburg en de Achterhoek, Twente en Zeeuws-Vlaanderen en in Zuid-Limburg) (Broekhuizen et al., 1992, Regelink & Bosch, 2007). Voor noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*) geldt dat deze soort een zeer natte kruidenrijke vegetatie behoeft. Waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) is gebonden aan schone wateren. Derhalve kan worden gesteld dat er geen beschermd, grondgebonden zoogdieren binnen het plangebied zullen voorkomen.

Marterachtigen

Voor zover de gebouwen toegankelijk waren zijn er geen sporen van de steenmarter (*Martes foina*) aangetroffen. Omdat de plangebieden zich bevinden aan de de westelijke rand van het verspreidingsgebied van de steenmarter en de soort niet uit de nabije omgeving is bekend (www.telme.nl) kan worden gesteld dat de steenmarter niet binnen de plangebieden zal voorkomen. De plangebieden liggen buiten de bekende verspreiding van das (*Meles meles*) en boommarter (*Martes martes*) en ook de aanwezige ecotopen sluiten het voorkomen van deze soorten uit.

Eekhoorn

In het plangebied zijn geen nesten van de eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) aangetroffen. De kans is derhalve redelijkerwijs uitgesloten dat deze soort in het plangebied aanwezig is.

5.3 Vogels

Vogels met vaste rust- en/of verblijfplaatsen zijn mogelijk binnen plangebied Kerkeinde 83 aanwezig.

In de open schuur zijn minimaal drie nesten van de boerenwaluw (*Hirundo rustica*) aangetroffen. Ook vlogen er een aantal jongen rond. Nesten van boerenwaluw zijn, alleen wanneer er niet voldoende alternatieven in de omgeving zijn, het gehele jaar door beschermd.

De gesloten schuur heeft los liggende dakpannen die toegang bieden tot een rieten onderlaag. Deze ruimtes kunnen door huismussen (*Passer domesticus*) worden gebruikt als nestgelegenheid. Ook onder de dakpannen van de woning zijn nesten van huismussen mogelijk. Nesten van huismussen zijn jaarrond beschermd.

Beide schuren en de woning bieden ook nestgelegenheid aan algemene vogels van het stedelijk gebied zoals spreeuw (*Sturnus vulgaris*).

Uit de ruime omgeving van plangebied Vijcie zijn tot 2007 meerdere meldingen van de steenuil bekend (www.waarneming.nl). Gezien het landgebruik en de directe omgeving van het plangebied Vijcie is het niet aannemelijk dat de soort (frequent) foerageert in het plangebied zelf. Nestgelegenheid voor deze soort is niet aanwezig. Wanneer het plangebied Vijcie braak blijft liggen bestaat de mogelijkheid dat het gebruikt gaat worden als nestgelegenheid van vogels zoals Kievit (*Vanellus vanellus*) of scholekster (*Haematopus ostralegus*).

5.4 Amfibieën en vissen

Watergangen zijn alleen in plangebied Vijcie aanwezig. Deze lagen op het moment van het veldbezoek droog. Daarom wordt geconcludeerd dat beide plangebieden niet geschikt zijn voor voortplanting van amfibieën en vissen.

In de directe omgeving is bovendien geen geschikt voortplantingswater aanwezig. Ook de aanwezigheid van zwaarder beschermde overwinterende amfibieën kan dus in beide plangebieden redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.5 Reptielen

Op grond van de in het plangebied aanwezige ecotopen kan het voorkomen van reptielen redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.6 Libellen en dagvlinders

In het plangebied komen geen voedselarm water of geschikte vegetatie voor die geschikt zijn als aantrekkelijk leefgebied voor libellen en dagvlinders. Het voorkomen van beschermde libellen en dagvlinders kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

5.7 Overige ongewervelden

Gezien het ontbreken van voor overige ongewervelden aantrekkelijke ecotopen (oude eiken, voedselarm water) in het plangebied kan het voorkomen van beschermde overige ongewervelden redelijkerwijs worden uitgesloten.

6 Ingreep

De initiatiefnemer is voornemens om in plangebied Kerkeinde 83 te Sleeuwijk twee schuren af te breken en op een perceel aan de Vijcie te Sleeuwijk nieuwbouw te plegen. Ingrepen die daartoe in de plangebieden moeten plaatsvinden bestaan voornamelijk uit:

- afbreken huidige schuren (Kerkeinde 83);
- bouwrijp maken van de grond (Vijcie).

De Flora- en faunawet hanteert een aantal belangen waaronder een ingreep kan vallen. Onderhavige ingreep valt onder het volgende belang:

j. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

7 Toetsing aan de Flora- en faunawet

Op basis van de resultaten van deze quickscan en de te verwachten effecten van de ingreep is een toetsing aan de Flora- en faunawet uitgevoerd. Hierdoor is duidelijk geworden voor welke soorten mogelijk een negatief effect optreedt en of hiervoor aanvullend onderzoek dan wel een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet vereist is.

7.1 Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren, marterachtigen en eekhoorn

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen redelijkerwijs uitgesloten kan worden. Daarmee is ook een negatief effect op deze soorten redelijkerwijs uit te sluiten. De ingreep zal voor deze soortgroepen dan ook geen overtreding van de Flora- en faunawet inhouden

Vleermuizen

Uit de resultaten blijkt dat enkele soorten vleermuizen binnen het plangebied kunnen voorkomen. De toetsing laat zien dat het plangebied in gebruik kan zijn als beperkt geschikt foerageergebied voor enkele soorten vleermuizen en dat mogelijk verblijfplaatsen aanwezig zijn. In Tabel 2 is weergegeven op welke potentieel voorkomende combinatie van soorten en functies binnen het plangebied mogelijk negatieve effecten (en dus een overtreding van de Flora- en faunawet) te verwachten zijn. Afbreken van de schuren kan leiden tot het verloren gaan van zomerverblijfplaatsen van drie vleermuissoorten en van paarverblijfplaatsen van twee vleermuissoorten.

Tabel 2. De potentieel voorkomende soorten vleermuizen en functies.

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foerageergebied
Gewone dwergvleermuis	X		X			X
Ruige dwergvleermuis	X		X			X
Laatvlieger	X					X
	X	Komt potentieel voor				
		Geen negatief effect te verwachten				
	X	Negatief effect niet uitgesloten				

7.2 Vogels

Binnen het plangebied zijn boerenzwaluwen en mogelijk ook huismussen aanwezig. Nesten van huismussen zijn het jaarrond beschermd. Verwijdering van de schuur kan daardoor mogelijk leiden tot een overtreding van de Flora- en faunawet.

Nesten van boerenzwaluwen zijn alleen het gehele jaar beschermd als er in de nabije omgeving onvoldoende alternatieven aanwezig zijn. Tijdens het veldonderzoek is gebleken dat er in de nabije omgeving voldoende alternatieven in de vorm van andere schuren aanwezig zijn. Afbreken van de schuur met boerenzwaluwnesten buiten het broedseizoen zal dan ook geen overtreding van de Flora- en faunawet inhouden. Bovendien worden de schuren pas afgebroken als de nieuwe schuren gereed zijn. Deze liggen weliswaar niet in de nabije omgeving maar kunnen, mits goed ingericht, eenvoudig door boerenzwaluwen worden gekoloniseerd.

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen ook leiden tot verstoring van broedgevallen van algemene vogelsoorten uit met name het stedelijk gebied. Alle vogels zijn beschermd tijdens het broeden, waardoor werkzaamheden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot een overtreding van de Flora- en faunawet.

7.3 Overige soortgroepen

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit de overige soortgroepen redelijkerwijs kan worden uitgesloten. Daarmee is ook een negatief effect op deze soorten redelijkerwijs uit te sluiten. De ingreep leidt niet tot een overtreding van de Flora- en faunawet voor deze soorten.

8 Conclusies en aanbevelingen

Uit de toetsing van de resultaten van het onderzoek aan de Flora- en faunawet blijkt dat bij uitvoering van de ingreep mogelijk negatieve effecten te verwachten (dus een overtreding van de Flora- en faunawet) zijn op:

- vleermuizen;
- vogels.

Op de overige soortgroepen wordt geen negatief effect op beschermde soorten (of functies) verwacht.

8.1 Vleermuizen

Enkele gebouwbewonende soorten vleermuizen hebben mogelijk hun vaste rust- en/of verblijfplaats in de gesloten schuur. Daarom is het noodzakelijk aanvullend onderzoek naar het voorkomen van deze vleermuissoorten te verrichten. Het verdient aanbeveling dit aanvullende onderzoek uit te voeren volgens het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur.

Bij gebruikmaking van dit protocol is er een grote mate van zekerheid dat een eventuele ontheffingsaanvraag zonder aanvullende informatie in behandeling wordt genomen. Tevens geeft het Vleermuisprotocol invulling aan de onderzoekinspanning voortkomend uit de Flora- en faunawet, waarbij aanvullend vleermuisonderzoek inhoudt dat er twee bezoeken in periode 15 mei t/m 15 juli (direct na zonsondergang of direct voor zonsopkomst) en twee bezoeken in periode 15 augustus t/m 1 oktober (tussen drie uur na zonsondergang en drie uur voor zonsopkomst) aan het plangebied gebracht dienen te worden. Deze bezoeken moeten met behulp van een batdetector van het type 'heterodyne' met *time expansion* uitgevoerd worden.

8.2 Vogels

Mogelijk nestelen enkele huismussen onder de dakpannen van de gesloten schuur. Daarom is het noodzakelijk aanvullend onderzoek naar het voorkomen van huismussen te verrichten. Geadviseerd wordt om het onderzoek uit te laten voeren volgens de soortenstandaard huismussen van Dienst Regelingen. Afhankelijk van de periode van het jaar houd dit in dat de schuur twee tot vier maal onderzocht dient te worden.

Vanwege het voldoende voorhanden zijn van geschikte nestlocaties voor boerenzwaluw in de nabije omgeving, is er geen overtreding van de Flora- en faunawet aan de orde. Om echter ook op de langere termijn voldoende nestgelegenheid voor deze soort te garanderen wordt geadviseerd om in de nieuw te bouwen schuur tegen het dak enkele plankjes op te hangen waar boerenzwaluwen op kunnen nestelen en te zorgen voor continue toegankelijkheid van buiten.

Voor de andere mogelijk aanwezige broedvogels geldt dat de werkzaamheden

buiten het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden. Voor het broedseizoen stelt de wet geen vaste begin- of einddatum. Normaal gesproken loopt het broedseizoen voor de meeste vogelsoorten van 15 maart tot 15 juli.

Wanneer het niet mogelijk is buiten het broedseizoen te werken moet voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied door een deskundige op het gebied van beschermde soorten onderzocht worden op de aanwezigheid van broedgevallen. Het is niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor het verstoren van broedende vogels.

8.3 Samenvatting

In algemene zin kan redelijkerwijs worden gesteld dat op grond van de mogelijke effecten de uitvoering van de ingreep niet door de Flora- en faunawet wordt verhinderd, mits tijdig aanvullend onderzoek wordt uitgevoerd naar vleermuizen en huismussen. Afhankelijk van de resultaten van dit aanvullende onderzoek kan een aanvraag van een ontheffing en/of maken en uitvoeren van een mitigatieplan noodzakelijk zijn.

9 Literatuur

9.1 Geraadpleegde literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, C.M. & J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. KNNV Uitgeverij, Utrecht

Heusden, W.R.M. & S.J. Vreugdenhil, 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Rapport, Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Ministerie van EL&I, 2010. Buiten aan het Werk. Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure. [<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brochures/2010/03/01/buiten-aan-het-werk-houd-tijdig-rekening-met-beschermde-dieren-en-planten.html> (27-04-2012)].

Regelink, J.R. & T. Bosch, 2007. Grote bosmuis in Winterswijk. Zoogdier 18 (2):23.

9.2 Geraadpleegde websites

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl/ministeries/elenil

www.soortenbank.nl

www.sovon.nl

www.telmee.nl

www.vlinderstichting.nl

www.waarneming.nl

www.vleermuisprotocol.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Foto-impressie plangebied

Figuur 2. Los liggende dakpannen die nestgelegenheden bieden aan huismussen.

Figuur 3. Scheur in de muur die de tussenruimte toegankelijk maakt voor vleermuizen.

Figuur 4. Nest van boerenwaluw.

Figuur 5. Halfopen schuur.

Bijlage 2 Jaarrond beschermde vogels

Het Ministerie van LNV (nu: EL&I) heeft in augustus 2009 de lijst met vogelsoorten waarvan de nesten het hele jaar door beschermd zijn aangepast. Met ingang van 26 augustus 2009 geldt een jaarronde bescherming van nestplaatsen van:

- Boomvalk (*Falco subbuteo*)
- Buizerd (*Buteo buteo*)
- Gierzwaluw (*Apus apus*)
- Grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*)
- Havik (*Accipiter gentilis*)
- Huismus (*Passer domesticus*)
- Kerkuil (*Tyto alba*)
- Oehoe (*Bubo bubo*)
- Ooievaar (*Ciconia ciconia*)
- Ransuil (*Asio otus*)
- Roek (*Corvus frugilegus*)
- Slechtvalk (*Falco peregrinus*)
- Sperwer (*Accipiter nisus*)
- Steenuil (*Athene noctua*)
- Wespendif (*Pernis apivorus*)
- Zwarte wouw (*Milvus migrans*).

Meer informatie over deze lijst en de bescherming van nestplaatsen van vogels door de Flora- en faunawet is te vinden op de website van het ministerie van EL&I.